گرتبوون ، ئاغاژن بە سوورەوە کراوی لە سەر دەوری‌یە قبوڵی بۆی دادەنا . ئاغاش بەدەم مشە مشەوە دەیخواردن .. کەروێشکی بۆر ، رەش ، خاڵدار ، شینباو ..

گوتم نەنە :

ئانجی‌یە وردەکان هەواڵی بابیان نەدەپرسی ؟

نەنە وتی :

– با ، رۆژێ چوونە لای ، ئانجی‌یە بۆرە پی‌وتن :

لەبەر ئەوەی راوم پی‌ناکرێ ، لێرە کەوتووم ، بەڵام تا قاچی راوم هەبوو ، کەروێشکم دەگرت خۆشەویست بووم ئاغا دەیبردم بۆ پیاسە.. ئاغاژن خواردنی تایبەتی دەدامێ ئیستاش وەك دەمبینن مێشم تێ وروکاوە .. کەس بە لامدا نایە .. ئێوەش هەروا ددانتان تیژو قاچتان درێژ نابێ وەك منتان لێ دێ.. ئەو جێگا خۆشەی ئیستاتان لێ دەستێننەوە .. پارووتان لێکەم دەکەنەوە .. ئەوسا رەنگە حەماغا وەك ئیمرۆی من پیربێ ، بەڵام منداڵە هارو هاجەکانی پێ دەگەن .. لەوانەیە بڵێن بابمان تێك‌چووە .. بروام پی‌نەکەن .. بەڵام دوا رۆژ لە هەموو شتێك تێ دەگەن ..

ئانجی‌یە وردەکان لە دڵی خۆیاندا دەیان وت :

– تۆ بڵێی ئاغا بۆ ئێمەش وابێ ؟ خۆ چاکمان لە بیرە کاتێ لەگەڵی دەچووین بۆ راو ئاغا چۆن چۆنی بە قوربانی دەبوو .. بەڵام ئیمرۆ چی ؟

منداڵە خۆشەویستەکان !

ئەو دوو ئانجی‌یەش پیربوونو چوونە ئەو شوێنەی کە بابی‌یانی لێ‌کەوتبوو ، لێ‌مردبوو !

ئەوانیش ئانجی دیکەیان لێ‌کەوتبۆوە ، لەناوچەکەدا ناوبانگیان هەبوو .. ئەوانیش پیری‌یان بە چاوی خۆیان دی .. نان کەمی‌و بێ ئاوی شارەزا بوون ئینجا بروایان بەئانجی‌یەبۆرەکرد .. ئەوانیش ئەو چیرۆکەی ئانجی‌یە بۆرەیان بۆ کورەکانی خۆیان گێڕایەوە .

نازە گوتی :

– نەنە گیان دەبێ کەی نەوەکانی ئانجی‌یە بۆرە بەقسەی ئانجی‌یە بۆرەی باپیرەیان بکەن ؟

نەنە ئامە ئاهێکی هەڵ کێشا :

– منیش چاوەڕێی پرسیارێکی ئاواهی بووم .. رۆژێکی دیکە چیرۆکەکە تەواو دەکەین .

○

خانـــووەکە

نووسینی : گۆفری نات موهانتی

وەرگێڕانی لە ئینگلیزیەوە : انور محمد قە

(سەدەسیڤا) بە خۆیو. خێزانەکەیو. کەلوپەلە کانیانەوە لەو شەمەندەفەرە دابەزین کە لە باکوورەوە هاتبو.

لە ئیشەکەیدا بۆ (کەتاك) گوێزرابۆوە. هەرکە گەیشتنە بەشی دەرەوەی شۆستەی ئیستگەکە. (مەندەکرانتا)ی کچی لێی پرسی:

– بابە خانوە تازەکەمان لە کوێیە؟

(سەردولا) کە دو ساڵ منالتر بو لە (مەندەکرانتا)ی خوشکی لە خۆشی خانوی تازە خۆی پێ نەئەگیراو. کەوتبوە قیژاندن:

– خانوی خۆمان. خانوی خۆمان!

لە خۆشی‌یا سەمای ئەکردو. (ئەنوستوپ)ی چکۆلەو (گەیاتری)ش چوونە پاڵ کۆرسەکەوەو. کەوتنە قاوو قیژو پێکەنین‌و. لە کاتێکا شۆستەکەیان بەجێ ئەهێشت (دەمەیانتی) لەمێردەکەی پرسی:

– ئایا (شەربەکە لە فارگۆنەکەدا مایەوە؟

(سەدەسیڤا) وەڵامی ژنەکەی دایەوەو. ووتی:

نەء هێنام. با برۆین.

ئەنجا بە منداڵەکانی ووت:

ئەوەندە مەقیژێنن.

خەڵك چاویان بڕی بوە منداڵەکانی‌و. ئەوەش نائاسایی نەبو. چونکە کەلوپەلەکانیان قورس بو. عەرەبانچیەکان یەکە یەکە بەرەو پیری ئەهاتن‌و. ئەیان ویست رێکەوێ لەگەڵیاندا. جارێکی دیکە (مەندەکرەنتا) کەوتەوە پرسیار:

بابە. خانووەکەمان لێرەوە چەند دوورە؟

(سەدەسیڤا) وەڵامی نەدایەوە. لە پێشا کەلوپەلەکەی رەوانە کردو. ئەنجا عەرەبانەیێکی دیکەی گرت بۆ خێزانەکەی. لە ناو عەرەبانەکەدا تەماشاییکی ژنەکەی کرد. سکی هەبوو. بە نیانی‌یەکەوە لێی‌پرسی:

- چۆنیت!

ئەویش بە کورتی وەڵامی دایەوەو ووتی:

- بەشم

ئەنجا باوکە ئامۆژگاری منداڵەکانی کردو. ووتی:

- دیکەن بێزار مەکەن.

(سەردولا) کەوتەوە قیژاندن

- خانو. خانوەکەی خۆمان. خانو

ئیتر هەمو منداڵەکان بوونەوە بە کۆرس و. ئەیان قیژان:

- خانوەکەمان. خانوەکەمان. خانوەکەی خۆمان.

(دەمەیانتی) کە بەرامبەر (سەدەسیڤا) دانیشتبو. زەردەخەنەیێکی بۆ مێردەکەی کردو. ئەویش سەرێکی بۆ لەقاند.

(سەدەسیڤا) پاش دوانزە ساڵ خزمەت. گۆیزرابۆوە بۆ (کەتاك)و. هەرچەندە خۆی جارجار سەری (کەتاك)ی دابۆوە. بەڵام ئەمە یەکەمین کەرەت بو لەگەڵ ژن و. منداڵەکانیا بێن بۆ ئێرە. خۆی شارەزای شارەکە بو. چونکە لە دێیەك لە دایك بو بوو. کە لەبەری ئەوبەری روبارە کەوەبوو. هەرهەشت میلێك لە (کەتاك)ەوە دوور بو. لە خەیاڵیا بە خۆی ئەووت. ئەبێ ئێستا زۆربەی رووەك لە پێگەیشتندا بن لە ئاوایی کۆنی بووبەپیرانی و. یەکسەر بیری بۆ چڵە سەوزە دڕکاوی‌یەکانی کوولەکە رۆیشت.

ڕیزە بینا هەردو لای ڕێگاکەیان پڕ کرد بۆوەو. قاڵب و. کۆمەڵە لم و. نۆری پڕ خشت و شیشی ئاسن زوو زوو ئەبینران و. تێدەپەڕین. کەس گوێی نەئەدایە. گەر لۆرێك پیاوێکی بکردایە بە ژێرەوە. خۆ ئەو هەر ئەمرد زوو یان درەنگ و. بەو هۆیە بوایە یان هەر هۆیەکی دیکەو بەوەش تەگەرە لە پێشکەوتن ناکەوێت. شارەکە ئیجگار ئۆتومبیلی زۆری تیابو. ئۆتومبیلی خواپیاوان. (کەتەك) شارێکی بەکاراو. سەرکەوتوو. قەڵەباڵغ بوو. پڕ بو لە خەڵکی هەمە چەشنە. (سەدەسیڤا) (کەتەك)ی لە پێش دوانزە ساڵدا بەجێ هێشتبو. ناوچە بە ناوچەی (ئۆریسا) گەرابو. (مەندەکرانتا)ی کچی لە (بەڵەسۆر) هاتبوە دنیاوەو. (سەردولا)ی لە (کورەپۆت)و. (گەیاتری) لە (روسیلکوندە)و. ئەو منداڵەش کە هێشتا ڕوناکی دنیای نەدی بوو. لە قوژبنێکی دووری بەشی (مەندەو نەچا) خولقابو. ئەبێ لە (کەتەك) بێتە دنیاوە. بەڵام لەکوێ؟ (سەدەسیڤا) بە ژنەکەی ووت:

ئەم شارە بۆ دەوڵەمەندانەو. جێگای ئێمەی تیادا نابێتەوەو! ژنەکەشی دڵخوش دایەوەو. ووتی:

یەجگار واش نا ئەویش بە دڵتەنگی‌یەکی بیرڕۆیشتوەوە لە ژنەکەی پرسی:

تۆ ئەزانی کێشەکە چی‌یە؟ •

هەرخۆشی وەرامی خۆی دایەوە:

- چونکە ئەوانەی ئەبێ لە کاتێکی تایبەتیا بمرن نامرن!

ئیتر ژنەکەی لێی پرسی:

- کەوابێ سوودی خەمخواردن و. بیرکردنەوە چی‌یە؟ و. هەر خۆی کەوتەوە دڵخوشی دانەوەی مێردەکەی و. ووتی:

- ئێستا بێت یان کاتێکی دیکە. خانویەکمان هەر چنگ ئەکەوێ مێردەش دانەکانی جیڕ کردبۆوەو. لەبەرخۆیەوە ووتی:

- هەر دەستمان ئەکەوێ. بەڵام بەم زووانە نابێت. ئیتر هەناسەیێکی پڕ کینەو. نائومێدی هەڵکێشاو. بە تووڕەیی‌یەوە. تەماشاییکی ڕێگا خۆڵاوی‌یەکەی بەردەمی کردەوە.

هەمو شوێنێك هەر ئۆتومبێل بو. یەك یەکی ڕاو ئەنا. ئەمان بۆ ماڵی (ڕاتنەکار) ئەچوون. (ڕاتنەکار) هاوری‌یەکی منداڵی (سەدەسیڤا) بو. کە ئێستا لە بازاری پاش جەنگدا خەریکی کڕین و. فرۆشتنی ئاسن و. پۆڵا بو.

(ڕاتنەکار) لە خانویەکی بچکۆلانەی سەربەدارگیراودا بوو. جگە لە ژورەکەی سەر داڵانەکە. هەموو بەشێکی تەسك و. تروسك. بوو. لە وێشا جێگای نوستنەکانیان بەیەکەوە نووسێنرابون و هەندێ لە کەلەپەلەکانیان بە قووڵاپ بە بنمیچەکەوە هەڵواسرابون و. ئەو نەختە شوێنەی مابۆوە بوبوو بە جێگای ژیان و. هەڵسان و دانیشتنیان. (ڕاتنەکار) پێنج منداڵی هەبو. هەموشیان لە تەمەنی قوتابخانەدا بون. خۆی و. ژنەکەی و. منداڵەکانی و. نۆکەرەکانی. هەموویان ئا لەم خانوە بچکولانەیەدا ئەژیان و. جگە لە خۆشیان. سەگەکەو پشیلەکەو.

مانگاکانو. مشکەکانیش جێگای خۆیان تیاداکردبۆوە. ئەنجا ئا لەو باری ژیانەدا کە (راتنەکار)ی تیا بو بایەخی سەرسوور هەڵهێنەر بوو کە ئامادەبێ خۆی دەربڕیبو پیشوازی لە (سەدەسیڤا)ی هاورێی بکات. بەڵام زۆر شت روو ئەدەن لە ژیاندا کە بە تەمای روودانیان نەبوبیت. وەکو شتی ناراستەقینە، یان میهرەبانی‌یەك بە تەمای نەبووبیت، یان کێشەو سەختی‌یەکی ناوەختی، یان کارێکی لە ناکاو رووداو. ئەمانە گشتیان بە شێکن لە ژیانو، هەرچی چۆنیك بن. (سەدەسیڤا) بروای پێیان هەبوو. ئەی ووت، (ئەبێ ژیان کەڵکی چی‌بێت گەر باوەڕمان بە رووداوی نەزانراودا نەمێنێ، خۆش بەو باری خەمباری یەبیەوەو. ئەو چکە مووچەیە هەرچۆنێکی لێك ئەدایەوە ئەنجامەکەی هەر برسێتیو قەرزاریو. بێ دەستی بوو، ژیانی لەگەڵ تراجیدیاییکی یۆنانی بەراوورد ئەکرد.

(راتنەکار) نامەیەکی وەڵامی بۆ هاوری‌کەی ناردبۆوەو تیێ‌یدا نووسیبوی:

– ئەتوانن بۆلای ئێمە بێن‌و. بۆماوەی نزیك مانگێك بمێننەوە بە تەنیشت خانوە بچکولانەکەی (رەتنەکار) ەوە. کوختەیێکی سەر بەگەڵاو گیا دا پۆشراو هەبو، هەر ئەو ووت چاوەڕێی (سەدەسیڤا)یە بێتە ناوی. لە قوڕ دروستکرابو، تەنانەت پەنجەرەیەکیش بۆ هەوا گۆڕین تیا نەبوو. دەرگاکەشی لە پارچە داری بڕراو دروست کرابوو. چەند پارچە بێڵ‌و. ئاسن‌و، سندوقە کۆن‌و، دو دوڵابی شکاوی پڕ کتێبی قوتابخانەشی تیادابو لەگەڵ دو مێزو پێنج کورسیداو، سێ هەرزاڵە خرابونە ناوەڕاستی ژورەکەوەو. ئیتر لە هەردو لاوە نەختێك جێگا مابۆوە. کە گەیشتن (سەرسیڤا) پێی ووتن:

– ئەمە خانوەکەیە

(رەتنەکار)و. ژنەکەی لە دوایەوە، هاتن بە پیر میوانەکانیانەوەو، منداڵەکانی هەردو هاورێش ئەیان ڕوانی‌یە یەکتری. دنیا تاریکی کردبو. بارانیش زۆر ئەباری‌و. هەمویان لەسەر جێگاکانیان نووستن. (سەدەسیڤا) لە پڕ بە ئاگا هاتەوە بێ ئەوەی بزانی بۆچی، بە خۆی ووت (ئا ئاوایە ژیان!) دەرەوە تاریك بوو، بارانیش هەر ئەباری، (ئەبێ پیاو بەسەرماو باران بمرێت کەچی نامرێت‌و. هەرچی چۆنێك بێت، پەنایەك بۆ خۆی پەیدا ئەکات‌و لە ژیانا بەردەوام ئەبێ!) زۆر سوپاسگوزار بوو، بۆ چارەنووس خۆی‌و، هەروەها بۆ (رەتنەکار)ی هاوریێی (بەڵام) لە خۆی پرسی (بەڵام ئەی دوای ئەمەچی ئەبێ چی!).

لە جێگاکەیدا راچڵەکی کە هەستی کرد شتێك، وەکو مشکێك بە سەر دەستیا ئەجووڵایەوە. ئەیزانی مشکەکان لە خانوەکەدا رمبازێنیان. بۆیە تەنانەت بە روناکیش ئەهاتن‌و. ئەچوون. لە ژێر جێگاکەیدا چەندەها دەنگی سەیرسەیر بە گوێیدا ئەهاتن‌و. لە هەمان کاتدا لە شوێنیکەوە بۆ گەنێکی بە لووتا هات. (سەدەسیڤا) گلۆپەکەی دەستی لە ژێر سەرینەکەی دەرهێناو. بینی وا سەگێکی بێ‌تووك لە ژێر جێنگاکەیدا نووستووە. بە خۆی ووت (ئەم سەگەش مافی هەیە لەم خانوەدا بژی...) بەڵام تاکو ئازایەتی‌و. پیاوەتی خۆی دەربڕی لە باتی ئەو میوانداریتی‌یەی لەگەڵیا کرابو. ویستی سەگەکە راوبنێتە دەرەوە سەگەکەش لەسەر ئەوە سووربو کە نەچێتە دەرەوە بۆ ناو بارانو. تاریکی‌یەکە. جێگاکانو. کورسی‌و. دۆڵابەکان بەردەمی (سەدەسیڤا) یان گرتبوو. نەی ئەتوانی بەتەواوی بەشوێن سەگەکەرا رابکات‌و. پیاوو. سەگەکە کەوتبونە چاو شارکێ لە یەکتری‌و. لەم بەری ژورەکەوە رایان ئەکرد بۆ ئەو بەری‌و. وادیار بوو سەگەکەش کۆڵێك یاریەکەی لاخۆش بێ‌و. ئیتر پاش نیو سەعات راونان لە ژورە کەدا. (سەدەسیڤا) چوەوە ناو جێگاکەی‌و. سەگەکەش ئیتر پێستەکەی خۆی نەئەخوراند، بەڵام جارجارێك مشەیێکی قووڵی لێوە ئەهات‌و. بۆگەنەکەی پێستیشی هەر مابو. ئەنجا خۆسەگەکە خۆی لێپرساوی ئەوە نەبو. (سەدەسیڤا)ش زانی هیچ چارێکی نی‌یە. لەبەرئەوە بە مۆسیقای دەنگی بارانەکە خەوی لی‌کەوت. سەر لە بەیانی تیشکی خۆرەکە کۆڵی بەتین بو کە گوێی لە دەنگە دەنگی بو لە هەمولایەکیەوە.

سەری لەسەر خۆ بەرزکردەوە. بینی رەوە مەڕێك‌و دو مانگا لە دەرگا کراوەکەوە هاتونەتە ژورێ. ئیتر خۆی پێ‌نەگیراو. بڕیاری‌دا بە دوای خانودا بگەرێ.

نەختێك گیای (پاهنی)و. شقارتەیێکی خستە گیرفانی‌و. کەوتە خۆی. ئەوەی باش بوو یەکشەمە بو، ئەیزانی ئەمە وولاتێکە ئەبێ هەرکەسە بە هەوڵ‌و. تەقەلای خۆی شتمێك بێنی‌و. ژیان وات لێ‌ئەکات خۆت بناسیت کە تا چ رادەیەك بە تواناو چالاکیت. بەو جۆرە کەوتە بیرکردنەوەو سواری پاسکیلەکەی بوو بێ ئەوەی بزانی روو بکاتە کوێ. لە مێشکی خۆیدا شارەکەی کرد بە چوار بەشەوەو. بڕیاری‌دا هەر بەشەی بە رۆژێك ببڕێت. کەوتە هەواڵ پرسین لە دوکاندارو. خوردە فرۆش‌و. هەندێ ناسیاوی خۆی‌و. زانیاری‌یەکی زۆری پەیداکرد لە بارەی چەند خانوویەك‌و. خاوەنەکانیانەوەو. هەرکە شتێکیان پێ ئەووت یەك سەر رۆژمێرەکەیدا ئەینوسی‌و بەڕاکردن ئەرۆیشت بۆ چاوپیکەوتنی بەڵام هەمیشە دەست ئەنرا بە روویداو پێ‌یان ئەووت:

– خانو نی‌یە

ئەمیش ئەی ووت:

- خۆ ئەم خانوەکەسی تیادا نی یە.

- دەمێکە پیاوێك گرتویتی بەکرێ

- باشە ئەو خانوەی ترم ئەدەنی کە تەواو بو؟

- نەخێر. ئەویش پیاوێکی دیکە لە پێشەوە کرێی داوەو. هەربەکرێ کەی ئەو خشتەکان کرراوون‌و بناغەکەی پێ دروست کراوە.

لە هیچ کوێەك خانو نەبو. (سەدەسیڤا) لە بارەی تۆپۆگرافی شارەکەوە زۆر شتی بۆ دەرکەوت! ئای چەند شارێکی گەورە بوو. چەندەها شەقامی گەورە گەورەی تیابو! بە بەراوردکردنی جارانەوە. شارەکە زۆر گەورە بو بو. لە کاتێکا (سەدەسیڤا) بە دەوروپشتی ولایەتەکەدا بۆ ژیان گەرابو. دانیشتوانی شارەکە خانویان بۆ خۆیان دروست کردبو. ئیتر بازاڕی جەنگ‌و. سیستەمی دەست بەسەراگرتنی نرخ وای لە هەندێ کەس کردبو زۆر بە زوویی دەوڵەمەندبیی‌و. شارەکە پڕبو بو لە بازاڕی ڕەش‌و. لە دەوڵەمەندان بەڵام بۆ ئەم خانویەکی تیادا نەبو!

لە هەر گۆشەیێکەوە ئەتگرت. شارەکە گەورەو. تازەو سەیر دیار بوو. ئەو دیمەنە کۆنانەی ئەم شارەزایان بو هیچیان وەکو خۆیان نەما بون‌و. بینای دو نهۆمی لە جێگای ئەو حەوزو ئاوو کانیەی جاران قازو مراوی مەلەیان تیادا ئەکرد. دروست کرابون‌و. سەریفەو کەلاوەکان کرابون بە شەقامی تێرو پڕو. بنای بەرز بەرز ئەبینران لە جێگای پڕ شیّ‌و زەلکاوەکانی جارانداو. وا دەرئەکەوت دانیشتوان گاڵتەیان بە (سەدەسیڤا) ئەهات‌و. هەروەکو پێ بڵێن (ئێمە هەمو شوێنێکمان داگیر کردوەو. ئێرە جێگای کرێکار نی‌یەو. هیچ شوێنێك نی‌یە بۆ تۆو. بگەڕێرەوە بۆ....)

(سەدەسیڤا) لە کاتی خۆیدا لە خانویەکی بچوکدا ئەژیا ئا لەم شارەدا. کە بەو گوزەرەدا تێپەری بیرەوەری رابوردوی هاتەوە بیر. خانوەکە لە ژێر درەختێکی - (نیم) دابوو. بەردەمی خانوەکە نەختێك گۆڕرابو. لەبەردەمی دەرگا کراوەکەیدا راوەستا. ئێستا کرابو بە چەشنە خەستەخانەیێك کە تەنها حەپی خۆ پاراستن دابەشی ئەکات دژی نەخۆش‌یە درمەکان. پیاوێك لێی‌پرسی:

- فەرمو ئەتەوێت کێ ببینی؟

- ویستم تەنها تەماشایەك بکەم.

ئەم خانوە بەشێك بو لە رابوردووی‌و. ئێستا هیچ پەیوەندی یەکی بە (سەدەسیڤا)وە نەما بو. خانویەکی دیکەش هەبو لەشەقامێکی‌تر کە چوار ساڵ تیادا ژیابو. کە لەبەردەمیا راوەستا. گشت ژورەکانی ناوەوەی هاتنەوە بەرچاوی‌و. چەند ڕووداوێکی گەنجیتی‌شی هاتنەوە بیری. خانوی دراوسێکەیانی هاتەوە بیر کە بە تەنیشت ژوری خویندنەکەیەوە بوو. چۆن بە شەوانی مانگەشەو. دەنگی کچێك ئەهات گۆرانی لەگەڵ موسیقای هارمونیکادا ئەووت. لەبەردەمی دەرگاکەدا راوەستاو. لە خۆی پرسی (تۆ بڵێی. وەکو جاران پڕ دەنگە دەنگو قەڵەبالغی بێت؟). سەگەکەی منداڵی خۆی هاتەوە بیر کە ناوی (بهالو)بو. (توبڵێی رابکات‌و بەپیری یەوەبێت!) - (بهالو) زۆر حەزی لەشیرینی ئەکرد. لە پڕ پیاوێکی ورگن لێی‌پرسی:

- کێت ئەوێت؟

- ئایا (سەدەسیڤا یابو) لێرە دەژی؟

نەء. بەرەو خوارترەوە بپرسە.

(سەدەسیڤا) سەری خۆی داخست‌و. ڕۆیشت‌و. لە پڕ وەکو بێتەوە سەر هۆش خۆی‌و. سەرسام بو لە خۆی. ئایا ئەی ویست کێ ببینی؟ خۆ ناوەکەی خۆی لە پیاوەکە پرسی بو! گەر بە دوای خۆیدا ئەگەڕێت. پێویست ناکات هەنگاوێکی دیکە بڕوات بۆ پێشەوە. بەڵکو پێویستە بۆ دواوە بگەڕێتەوە. بۆ رابوردوو. لەوێ بە شوێن خۆیدا بگەڕێت. ئوتومبێلێك لە دوایەوە بە خێرایی‌ئەهات (سەدەسیڤا) بازی دایە قەراغەکەوەوە خۆی بە دیوارەکەوە نووساند بەڵام بێ سوود بو. هەرچی قوڕو لیتاوی جادەکە بو پڕژانی بەسەر جلەکانیا. ئەو کەسانەی ئوتومبیل لێ ئەخوڕن خۆیان جلی چاکیان لەبەردایەو. باری ژیانیان تێرو تەواوەو. ئیتر چۆن ئەتوانن لە کێشەو چەڵمەی هەژاران بگەن؟ ئەوان پەرۆشی تەنها کاروباری خۆیانن‌و. ئەوانەی ئوتومبیل لێ‌ئەخوڕن ئەبن بە نوکەری ئوتومبێلەکانیان‌و. ئەوانەش کە بەپێ ئەڕۆن ئەبێ ببن بەقوربانی بۆ ئوتومبێلی دەوڵەمەندەکان و. هیچیان ئەویکەیان ناناسێتەوە!

ئەو قوڕو لیتەیەی بەسەر جلەکانیا پڕژابون هێنایانەوە سەر بارو هۆشی راستەقینەی خۆی‌و. بیری کەوتەوە کە لە چەند خانویەکی ئەم گوزەرەدا ژیابو. بەڵام بۆچی تەنها لەم شارەدا؟ ئەی لە چەندەها شوێنی دیکەی ئەم سەر زەمینەدا نەژیابو؟. بە دەوری چەندەها ئاگردانا دانەنیشتبوو. عارەقی ناوچەوانی لە چەندەها ئێستگەی شەمەندەفەردا نەسڕی بو! ئەی لە چەندەها باری ژیانی جیاوازدا خۆی نەدی بو!؟ هەربارێکیش لەو بارانەی ژیانی. ئیستا بوبون بە رابوردو بۆی‌و. هەرچەندە هەمو کەرەتێك ئەبەزی‌و ئەشکا لە خەباتی ژیانیا. بەڵام هەر سەری دەرئەهێنایەوەو. وائێستاش ژیاو بوو. ئامادەش بو جارێکی دیکە بکەوێتەوە خەباتکردن لەگەڵ ژیانداو. لە هیچیش پەشیمان نەبو!

ئێوارەبو کە گەیشتەوەماڵەوە. هەوری تاریك تاریکیش خەریك بون ە ئاسماندا کۆ ئەبونەوەو، رۆژێکی لێڕۆیشتبو بێ ئەوەی هیچ خانویەکی دەست کەوێت، ئیتر پاش بڕینی هەرچوار بەشی شارەکە لە ماوەی چوار ڕۆژدا (سەدەسیڤا) دەوامی. لە فەرمانگەکەی دەست پێ‌کرد. بەڵام دەوام کردنەکەی تەنها لەسەر کاغەز بو چونکە جیگایەك نەبو لەسەری دانیشی. فەرمانگەکە شارە هەنگ بو، کارکەرەکانیش هەنگەکانی بون. نە کاتێکا چەند هەنگێك ئەفڕینە ناو شارە هەنگەکەوە هەندێکی دیکە ئەفڕینە دەرەوەی. ئەوەتەی دنیا دنیایە ئەمە پیشە بوە، هەندێ هەنگەکان نەختێك گەورەن، نەختێك قەڵەوونو. لە هەمان کاتدا هەندێکی دیکەیان نەختێ بچوکنو، نەختێ لاوازنو. هەندێکیان زۆرتر ویزە ویزیان دێو قایمتر گاز ئەگرن، کەچی ویزە ویزی تێگرایی هەموانی دیکە ئەوەندە کزو بێ دەنگە ئەڵێی گفتوگۆ یەکی لەسەر خۆیە!

(سەدەسیڤا) هەرچی چۆنێك بو، مێزێکی لە داڵانێکی تەسکا دانا. لەگەڵ کورسی‌یەكو. دو دۆڵابی بچکوڵەو. ڕپ لەسەر کورسیەکە دانیشتو. دەستی لەسەر مێزەکە داناو. بە چاوەکانی زەق زەق تەماشای پێشەوەی ئەکرد بەڵێ ئیسپاتی کرد کە کارگێرێکی ئەم فەرمانگەیە بوو. لێرە ئەیتوانی جێگا بۆ خۆی دامەزرێنی!

تەماشای دەوروپشتی خۆی کرد. بینی پشقلی بزن لە نزیکیەوەیەو. هەندێ نیشانەی ڕێخی گاش بەزەوی یەکەوە دیاربو. بیستبوی کەوا بۆنی پشقلی بزن چەشنە پاراستنێك ئەبەخشی دژی نەخۆشی سیلو. ڕێخی گاش وەکو پاکەرەوە بو! هەستی کرد کە لێرەشدا هەمو شتێکی بە دەست نەبو.

ئەنجا بزنێكو، سێ بەرخ هاتنو. (سەدەسیڤا) بەسەرسامی‌یەوە تەماشایکی کردنو. ئەوانیش بۆ ماوەییکی چاك چاویان تێ بری بوو.

(سەدەسیڤا) لە فەرمانگەکەی داوا کرد خانویەکی میری بدەنێ. بەڵام بەڕیوەبەرەکەی تێی گەیاند کە ئەوان لێپرسراوی ئەوە نینو. لای روون بو ئەبێ جارێکی دیکە بکەوێتەوە تێکۆشانو. هەوڵی تایبەتی خۆی چونکە کۆمپانیەکان لەسەر هەوڵو. تێکۆشانی تایبەتی دامەزرابون. ئا بەو شێوەیە (سەدەسیڤا) ئامۆژگاری کرابو. ئا ئاوا بینا دروست ئەکرێتو شتومەك بۆ دەرەوەی وولات ئەبرێو. لە دەرەوە ئەهێنرێت. کەوابێ ئیتر هیچ هەیە مەحال بێ؟ گەر یەکی خانوی دەست نەکەوێ ئەوە پەیوەندی بە تێکۆشانی خۆیەوە هەیە. یان بە کەمتەرخەمی‌و بێ‌شانسو. بەختی‌یەوە هەیەو. ئەمەش پێویستی بە دڵنیا کردن نەبو. پیاوانی شارانی گەورەش هەمیشە ئامادەن یارمەتی ئەوانە بدەن کە لە کێشەو چەڵەمە دانو. هەردەم پەیمانیان ئەدایەو پێ‌یان ئەووت:

– ئەگەڕێن بۆ خانوویەك بۆت.

ئەنجا دوهەم رۆژ کە ئەم لێی ئەپرسینەوە:

– چیت کرد بۆم؟

– لە بارەی چی‌یەوە؟

– لە بارەی خانوەکەوە.

– ئا. خانو. وانی‌یە ئێ ئێ. کەی بینیم ئاگادارت ئەکەم. بەو شیوەیە دڵنیایان ئەکردەوە بێ ئەوەی خانویەکی چنگ کەوێتو. هەرچەند (رەتنەکار) هەرگیز نارەزایی دەرنەبری. بەڵام (دەمەیانتی) ژنی هەمو ئیوارەیەك لێی ئەپرسی:

– خانوەکە بەچی گەیشت؟

ئەو منداڵەی بە تەمای هاتنە دنیاوە بو، پێویستی بە خانویەك هەبو. هەر (دەمەیانتی) خۆی بوو بە هۆی رزگار کردنی مێردەکەی. چونکە (سەدەسیڤا) داوایەکی پێشکەش بەخەستەخانە کردبو لە بارەی منداڵ بونی ژنەکەیەوەو. ئەوانیش کوختە ژورێکیان دایەو. ئیتر بە خۆی‌و. خیزانەکە یەوە گۆیزایانەوە ناوی‌و. ئیتر (سەردولا) کەوتە سەماکردن لەسەر تۆزەگیا سەوزەکەی بەردەم کوختەکەو. هاواری ئەکرد:

– خانو. خانو. خانوی خۆمان.

(ئەنوستوپ) و (مەندەکرانتا)و (گەیاتری)ش کەوتنە رمبازێن بەسەر گیاکەداو. لەراستیشدا کە تیشکی خۆرەکە ئەی دا لە سەوزەگیاکە دیمەنێکی زۆر دڵگیری ئەنواند.

(دەمەیانتی) لای هەیوانەکەوە وەستابوو. زەردەخەنەیێك گرتبووی‌و (سەدەسیڤا)ش تەماشای نەختە هەورەکەی ئەکردو. بیری لەوە ئەکردەوە کە ئەبێ ناوی منداڵە تازەکەیان بنێن چی. لەوکاتەدا. دەرگای حەوشەکەی دراو سیکەیان کرایەوەو. تەرمی مردویەکیان لێ‌هینایە دەرەوەو. (سەدەسیڤا) ترس گرتی‌و. هاواری بۆ منداڵەکانی کردو، ووتی:

– دەی منالان بۆ ژوورەوە!

١ ئەم چیروکە لەم گوڤارە وەرگیراوە:

LOTUS: JOURNAL OF AFRO - ASIAN WRITERS ASSOCIATION NO 56 - 1985 (Page 11 - 17)

٢ گوفری نات موهانتی. ئەدیبو نوسەریکی ناسراوە لە هندستانو.

چەند خەڵاتێکی بەرزی ولایەتەکەی خۆیی‌و گشت هندستانی پێ دراوە

○